

**Bryssel, 23. kesäkuuta 2026
(OR. en)**

10765/26

**SOC 414
ENER 414
ENV 774
ECOFIN 845
COMPET 792
COH 122**

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Neuvosto
Asia:	Ehdotus neuvoston päätelmiksi asumisesta: väestörakenteen muutos ja politiikkojen muotoilu

1. Puheenjohtajavaltio on laatinut ehdotuksen neuvoston päätelmiksi asumisesta: väestörakenteen muutos ja politiikkojen muotoilu.
2. Sosiaalityöryhmä tarkasteli päätelmiä 24. maaliskuuta, 24. huhtikuuta ja 22. toukokuuta 2026.
3. Tämän ilmoituksen liitteessä olevasta tekstiehdotuksesta on päästy periaatteelliseen yhteisymmärrykseen.
4. Pysyvien edustajien komitea palasi asiaan kokouksessaan 19. kesäkuuta 2026 neuvoston (TSTK) tulevan istunnon valmistelun yhteydessä.
5. Sen vuoksi neuvostoa (TSTK) pyydetään hyväksymään tämän asiakirjan liitteessä oleva ehdotus neuvoston päätelmiksi istunnossaan 29. kesäkuuta 2026.

EHDOTUS: NEUVOSTON PÄÄTELMÄT**Asuminen: Väestörakenteen muutos ja politiikkojen muotoilu****EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO****PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE**

1. Euroopan komission 16. joulukuuta 2025 hyväksymän kohtuuhintaista asumista koskevan eurooppalaisen suunnitelman, jossa korostetaan, että kodit rakentavat yhteisöjä; ne ovat yhteiskunnan ja demokratian perusta sekä ihmisarvon kulmakivi. Kun otetaan huomioon, että asuminen kuuluu edelleen jäsenvaltioiden, alueiden ja kuntien toimivaltaan, kohtuuhintaista asumista koskeva eurooppalainen suunnitelma on ensimmäinen kattava EU:n tason suunnitelma, jolla pyritään tukemaan jäsenvaltioiden, alueiden ja kuntien pyrkimyksiä puuttua asuntokriisiin ja sen erilaisiin vaikutuksiin, myös sosiaaliseen ulottuvuuteen.

TOTEAA SEURAAVAA

2. Asuminen on jokaisen ihmisen elämän peruspilari, joka vaikuttaa suoraan elämänlaatuun sekä yksilöiden ja perheiden hyvinvointiin. Kuten Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteessa 19 todetaan, kaikille tarvitseville on tarjottava sosiaalista vuokra-asuntoa tai laadukasta asumisapua. Tällainen tuki on usein ratkaiseva ensiaskel kohti työmarkkinoille osallistumista ja työllisyyttä, jotka ovat keskeisiä tekijöitä sekä köyhyyden vähentämisessä että kilpailukyvyn parantamisessa.

3. Asuminen on monialainen kysymys, koska sillä on yhteyksiä useisiin toisiinsa liittyviin aloihin. Kohtuuhintaisten asuntojen ja asianmukaisten asuinolojen yhtäläisen saatavuuden varmistamisella on keskeinen rooli yhteenkuuluvuuden, sosiaalisen osallisuuden ja oikeudenmukaisuuden kannalta, ja se auttaa edistämään sitä, että asukkaat voivat asua valitsemassaan paikassa¹. Sillä tuetaan myös taloudellista suoritus- ja kilpailukykyä muun muassa edistämällä kiertoon perustuvaa ja selviytymiskykyistä taloutta sekä helpottamalla työvoiman ja koulutuksen liikkuvuutta, työllisyyttä ja osaajien houkuttelemista ja työssä pysymistä. Lisäksi se mahdollistaa perheiden muodostamisen tai laajentamisen ja auttaa siten vastaamaan väestökehityksen haasteisiin.
4. Asumiseen liittyy merkittävä ympäristöulottuvuus: lähellä työtä, koulutusta ja keskeisiä palveluja olevien kohtuuhintaisten asuntojen saatavuus minimoi työmatkaliikenteen ja vähentää siten liikennepaineita ja hiilidioksidipäästöjä, millä on myönteisiä vaikutuksia ilmastonmuutoksen hillitsemiseen.
5. Samalla väestörakenteeseen liittyvillä tekijöillä, kuten väestön koolla, ikärakenteella, kotitalouksien keskimääräisellä kokoonpanolla sekä maaseudun ja kaupunkien välisen muuttoliikkeen rakenteella, on merkittävä rooli asuntotarpeiden muovaamisessa. Nämä tarpeet vaihtelevat suuresti jäsenvaltioiden ja jopa saman jäsenvaltion eri alueiden välillä.
6. Asuminen kuuluu edelleen jäsenvaltioiden toimivaltaan. Vaikka asuntopolitiikka vaihtelee jäsenvaltioittain, laaja-alaiset haasteet ja mahdollisuudet oikeuttavat yhteistyön, vastavuoroisen oppimisen ja hyvien käytäntöjen vaihdon kaikkialla Euroopan unionissa toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteita täysimääräisesti noudattaen.
7. Eurooppa-neuvostossa keskusteltiin lokakuussa 2025 monien Euroopan unionin kansalaisten kohtaamien asumiseen liittyvien haasteiden eri ulottuvuuksista, kuten kohtuuhintaisten asuntojen saatavuudesta, ja korostettiin, että asia on kiireellinen.

¹ ”Much more than a market”, Enrico Letta, 2024.

KOROSTAA SEURAAVAA

8. Monissa kaupungeissa, monilla alueilla ja monissa jäsenvaltioissa eri puolilla unionia asumisesta on tullut yhteiskunnallinen, monitahoinen ja sukupolvien välinen haaste, joka vaikuttaa yhteenkuuluvuuteen, sosiaaliseen, väestörakenteen ja ympäristön kestävyYTEEN, kilpailukykyyn ja kansalaisten luottamukseen.
9. Kaupungistuminen, joka johtuu maaseudulta kaupunkeihin suuntautuvasta muuttoliikkeestä ja työllistymis- ja koulutusmahdollisuuksien keskittymisestä kaupunkeihin, on pahentanut asuntokriisiä. Maa-alan niukkuus, liian rajoittava sääntely, rakennuskustannusten nousu ja kiinteistökeinottelu ovat joissakin tapauksissa merkittävästi haitanneet ja vääristäneet kysyntään vastaamiseksi tarvittavan sopivan asuntokannan kehittämistä.
10. Joillakin alueilla, erityisesti niillä, joihin vaikuttavat suuret matkailuvirrat tai muut asiaan liittyvät tekijät, lyhytaikaisen vuokramajoituksen markkinat vaikeuttavat entisestään kohtuuhintaisten asuntojen tarjoamista kaikille, kun taas toisilla alueilla kyseisillä markkinoilla on matkailun ja sosioekonomisen kehityksen sekä asuntokannan tehokkaamman käytön edistämiseen liittyviä myönteisiä vaikutuksia. Jos asumista pidetään enenevässä määrin keinotteluun käytettävänä omaisuutena eikä sosiaalisena hyödykkeenä, asumisen kohtuuhintaisuus heikkenee entisestään.
11. Ilmastonmuutoksen haittavaikutuksilla on monia suoria ja välillisiä vaikutuksia asumiseen, mukaan lukien asuntojen suunnitteluun, rakentamiseen, kunnostamiseen ja ylläpitoon, mikä edellyttää asuntopolitiikan mukauttamista kestävä ja häiriönsietokykyisen rakennetun ympäristön takaamiseksi. Samalla ympäristövaatimukset voivat vaikuttaa kohtuuhintaisten asuntojen rakennuskustannuksiin. Vaikka nämä vaatimukset ovat olennaisen tärkeitä kestävyystavoitteiden tukemiseksi, ne voivat lisätä alkuinvestointitarpeita. Sen vuoksi on tärkeää ottaa tämä näkökohta huomioon yhtenä asuntojen kohtuuhintaisuuteen, investointeihin ja tarjontaan vaikuttavana tekijänä ja ottaa samalla huomioon ympäristövaatimusten pitkän aikavälin myönteiset vaikutukset. Näin ollen asuntopolitiikka edellyttää kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon kohtuuhintaisuus, kestävyys sekä laadukas asuminen ja rakennettu ympäristö ja jolla edistetään samalla energiatehokkuutta ja uusiutuvan energian käyttöönottoa.

12. Toinen Euroopan asuntokriisin rakenteelliseen luonteeseen liittyvä näkökohta on se, että kotitalouksien kokoonpanossa ja asuntojen käyttötavoissa on tapahtunut perustavanlaatuisia muutoksia. Asumistarpeet kasvavat kaikkialla EU:ssa nopeammin kuin väestö kasvaa, sillä keskivertokotitalouden koko pienenee, ihmiset muodostavat parisuhteita myöhemmin elämässä, asumuserot ovat yleisempiä ja toimintarajoitteet ovat usein yleisempiä elinajanodotteen kasvaessa.
13. Asuntokriisin vaikutukset kohdistuvat voimakkaimmin tiettyihin epävarmoissa asunoloissa asuviin väestöryhmiin, kuten nuoriin ja opiskelijoihin, pienituloisiin kotitalouksiin, yksinhuoltajiin, lapsiperheisiin, romaniperheisiin sekä haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin, kuten sukupuoleen perustuvan väkivallan uhreihin, ikäihmisiin ja vammaisiin henkilöihin. Muita asuntokriisin vaikutuksia ovat asunnottomuuden lisääntyminen sekä riittämättömät ja epävarmat asuinolot. Vaikka asuntokriisi vaikuttaa suhteettomasti edellä mainittuihin ryhmiin, se koskettaa myös yhä enemmän keskituloisia kotitalouksia, myös niitä, jotka eivät ole oikeutettuja sosiaaliseen asuntotuotantoon tai kohdennettuun tukeen mutta eivät pysty hankkimaan asianmukaista asuntoa markkinoilta, kuten kriittisiä työntekijöitä (esim. terveydenhuoltoalan henkilöstö ja opettajat).
14. Euroopan väestön ikääntyminen merkitsee sitä, että monet ikäihmiset jäävät asuntoihin, jotka eivät ehkä enää vastaa heidän muuttuvia tarpeitaan saavutettavuuden, sopeutumiskyvyn tai kohtuuhintaisuuden sekä omistusoikeuden täysimääräisen kunnioittamisen osalta. On olemassa hyviä esimerkkejä, kuten kohtuuhintainen yhteisasuminen, yhteisölähtöinen asuminen ja muita innovatiivisia asumisaloitteita, joilla edistetään sukupolvien välistä solidaarisuutta ja yhteisiä asumisjärjestelyjä. Tässä yhteydessä sukupolvien välinen yhteisasuminen voi antaa ikääntyneille mahdollisuuden jatkaa itsenäistä asumista kodeissaan ja samalla tarjota nuoremmille ikäpolville kohtuuhintaisia asumismahdollisuuksia. Tällaisilla lähestymistavoilla voidaan edistää uutta sukupolvien välistä ”sopimusta” sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta koskevan komission strategian mukaisesti.

15. Nuoremmilla sukupolvilla on vaikeuksia saada kohtuuhintaisia ja sopivia asuntoja, mikä johtaa usein altaasti asumiseen tai puutteellisiin asuinoloihin. Tämä voi estää nuoria, erityisesti heikommista lähtökohdista tulevia nuoria hyödyntämästä julkisia palveluja ja koulutus-, harjoittelu-, oppisopimus- tai työmahdollisuuksia. Tämä voi rajoittaa nuorten taloudellista riippumattomuutta ja lisätä heidän sosiaalisen syrjäytymisensä riskiä erityisesti alueilla, joilla inflaatio on korkea ja vuokratarjonta vähäistä.
16. Merkittävä osa nuorista asuu edelleen vanhempiensa kanssa pikemminkin pakosta kuin omasta tahdostaan, koska itsenäinen asuminen on taloudellisesti mahdotonta. Näin ollen asumisen kohtuuhintaisuus on yksi tekijöistä, jotka viivästyttävät tai haittaavat nuorten kykyä perustaa perhe tai laajentaa sitä ja toteuttaa henkilökohtaisia pyrkimyksiään, kuten todetaan 11. lokakuuta 2023 annetussa komission tiedonannossa ”Väestörakenteen muutos Euroopassa: toimintavälineistö”, johon neuvosto suhtautui myönteisesti 12. joulukuuta 2023 antamissaan päätelmissä väestörakenteen muutoksen hallinnasta Euroopassa.
17. Riittämättömillä asuinoloilla on² kohtuuttoman kielteisiä vaikutuksia naisiin ja tyttöihin, mikä johtuu erityisesti alhaisemmista tulotasoista, köyhyyden lisääntymisestä, yksinhuoltajakotitalouksien yleistymisestä sekä omistus- ja asumisoikeuksien eriarvoisesta saatavuudesta, mikä heijastaa laajempaa rakenteellista epätasa-arvoa. Nämä tekijät olisi otettava asianmukaisesti huomioon suunniteltaessa asuntopolitiikkaa ja pitkän aikavälin asunto-ohjelmia, joilla pyritään varmistamaan kestävien, kohtuuhintaisten ja asianmukaisten asuntojen saatavuus kaikille.
18. Vaikka asuntojen tarjonta ja kysyntä eivät selvästikään vastaa toisiaan, merkittävä osa EU:n rakennuskannasta on edelleen tyhjillään. Tämä korostaa sitä, että Euroopan asutuskriisissä ei ole kyse ainoastaan asuntojen määrästä vaan myös niiden jakautumisesta, soveltuvuudesta, laadullisesta riittävydestä ja väestön todellisiin tarpeisiin vastaamisesta.

² Fundamental rights and housing in the EU’s climate and energy transition, Euroopan unionin perusoikeusvirasto, 2026

19. Monilla maaseutualueilla, erityisesti kaikkein syrjäisimmillä ja vähemmän kehittyneillä alueilla, väestö vähenee, mikä johtaa tyhjillään olevien ja usein autioituneiden asuntojen suureen määrään. Sitä vastoin kysyntä on edelleen vahvaa taloudellisesti dynaamisilla alueilla, mikä lisää alueellisia eroja entisestään. Tämä epätasapaino pahentaa kaupunki- ja maaseutualueiden välistä kasvavaa kuilua, mikä johtuu syvemmistä rakenteellisista ongelmista, joihin kuuluu myös muita keskeisiä osa-alueita, kuten talouskehitys ja työllistymismahdollisuudet.
20. Tietojen keruussa ja vertailukelpoisuudessa on edelleen haasteita, sillä asuntopolitiikka on usein alueellista tai paikallista ja tietoaaineisto usein hajanaista eikä siinä oteta huomioon asumisen dynamiikan ja asunnottomuuden alueellista ja demografista ulottuvuutta.
21. Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnossa ”Asuntopulan helpottaminen kustannuksiltaan kohtuullisen, kestävän ja perhelähtöisen asuntopolitiikan avulla” painotetaan, että asuntokriisiin vastaaminen edellyttää kunnianhimoisempaa ja sosiaalisesti tasapainoisempaa eurooppalaista lähestymistapaa, ja korostetaan, että kohtuuhintainen, kestävä ja perhelähtöinen asuminen on olennaisen tärkeää sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden kannalta. Lausunnossa korostetaan asumisen epävarmuuden, energiaköyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen välisiä yhteyksiä ja kehoitetaan antamaan kohdennettua tukea haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille. Siinä korostetaan myös, että on tärkeää vahvistaa julkisia ja voittoa tavoittelemattomia asumismalleja, torjua asuntojen sijoittajavetoisuutta, kunnioittaa toissijaisuusperiaatetta, lisätä investointeja sosiaaliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen ja varmistaa, että vihreä siirtymä pysyy sosiaalisesti oikeudenmukaisena ja että tulevaisuudessa asuntopolitiikoissa otetaan väestörakenteen muutos huomioon.
22. Euroopan parlamentin mietinnössä ”Asuntokriisi Euroopan unionissa ja ratkaisuehdotuksia ihmisarvoiseen, kestäväan ja kohtuuhintaiseen asumiseen” korostetaan, että asuntokriisi edellyttää kattavaa unionin tason vastausta. Siinä korostetaan, että kohtuuhintaisten, kestävien ja ihmisarvoisten asuntojen saatavuus on sosiaalinen ja taloudellinen prioriteetti.

Mietinnössä kehoitetaan lisäämään investointeja sosiaaliseen ja kohtuuhintaiseen asumiseen, yksinkertaistamaan menettelyjä, vahvistamaan vuokralaisten ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien suojelua sekä toteuttamaan toimenpiteitä asunnottomuuden, asuntomarkkinoilta syrjäytymisen ja energiaköyhyyden torjumiseksi. Siinä korostetaan myös kestävän kaupunkikehityksen merkitystä, ympäristö- ja sosiaalinenormien turvaamista sekä perheiden ja nuorten tukemista ja kehoitetaan torjumaan keinottelupaineita ja sijoittajavetoisia käytäntöjä.

23. Nikosiassa 11.–12. toukokuuta pidetyssä epävirallisessa ministerikokouksessa ministerit ja asiaankuuluvat sidosryhmät korostivat yhteistä sitoutumistaan asuntokriisin ratkaisemiseen. Osallistujat vaihtoivat näkemyksiä ja jakoivat käytäntöjä yksinkertaistamistoimenpiteistä, joilla voidaan vauhdittaa asuntotarjonnan lisäämistä ja mobilisoida investointeja, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä uudisrakentamisen ja rakennusten kunnostamisen edistämiseksi. Samalla he korostivat, että asiassa on edettävä varovasti ja voimassa olevien ympäristö- ja sääntelynormien mukaisesti. Ministerit totesivat, että innovointi ja digitaalisten välineiden käyttö ovat keskeisiä tekijöitä, joilla voidaan parantaa rakennusalan tuottavuutta ja samalla saavuttaa unionin ympäristötavoitteet.

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

KEHOTAA JÄSENVALTIOITA kansallisen toimivaltansa mukaisesti ja kansalliset olosuhteet ja erityispiirteet huomioon ottaen

24. Asuntopolitiikkaa kehittäessään OTTAMAAN HUOMIOON väestönkehityksen ja asumistarpeiden välisen dynaamisen vuorovaikutuksen. OTTAMAAN myös HUOMIOON niiden henkilöiden asumistarpeet, jotka eivät löydä asuntoa tavanomaisilta asuntomarkkinoilta, heidän iästään riippumatta, mukaan lukien haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt, ja samalla tunnustamaan, että asumistarpeita, markkinarajoitteita ja asianmukaisia politiikkatoimia on arvioitava ja niihin on puututtava paikalliset ja alueelliset olosuhteet huomioon ottaen.

25. OTTAMAAN HUOMIOON ikäihmisten mieltymykset edistämällä nykyaikaisten, mukautettavien ja esteettömien asuntojen saatavuutta. Tämän olisi tuettava ikäihmisiä, myös ikääntyneitä vammaisia henkilöitä, heidän itsenäisyytensä, itsemääräämisoikeutensa, turvallisuutensa ja ihmisarvonsa säilyttämisessä joko antamalla heille mahdollisuus jäädä turvallisesti omiin koteihinsa sopeuttamisen, kunnostamisen ja muuttamisen myötä tai helpottamalla heidän muuttuviin tarpeisiinsa suunniteltujen nykyaikaisten ja esteettömämpien asuntojen saatavuutta.
26. OTTAMAAN HUOMIOON, että sukupolvien välinen solidaarisuus voisi myös merkittävästi edistää kaupunki- ja maaseutualueiden välisen kuilun umpeen kuromista, sillä mahdollisuuksien luominen nuorille työntekijöille maaseutualueilla on aivan yhtä tärkeää kuin suuremmissa kaupungeissa väestörakenteen kestävyys, paikallisyhteisöjen kilpailukyvyyn ja kansalaisten luottamuksen kannalta.
27. HYÖDYNTÄMÄÄN tarvittaessa Euroopan komission joulukuussa 2025 esittämän asumista koskevan paketin tarjoamia mahdollisuuksia ja tukea, mukaan lukien kohtuuhintaista asumista koskeva eurooppalainen suunnitelma, tarkistettut valtiontukisäännöt, eurooppalainen asuntotuotantostrategia ja uusi eurooppalainen Bauhaus.
28. EDISTÄMÄÄN tarvittaessa julkisten ja yksityisten investointien mobilisointia sekä tulevan yleiseurooppalaisen investointijärjestelyn ja asuntotarjontaa koskevan yksinkertaistamispaketin kaltaisten mekanismien käyttöä. On erityisen tärkeää kiinnittää huomiota alueisiin, joilla on jatkuvia asumispaineita ja joilla kysyntä toistuvasti ylittää tarjonnan, mukaan lukien alueet, joita joissakin jäsenvaltioissa kutsutaan asuntopulasta kärsiviksi alueiksi, jotta asuntotarjontaa voidaan paremmin sopeuttaa paikallisiin tarpeisiin. Samanaikaisesti hyvin suunnitelluilla toimilla voidaan edesauttaa hallinnollisen taakan minimointia ja virallisten menettelyjen yksinkertaistamista samalla kun varmistetaan käytettävissä olevien varojen tehokas käyttö.

29. EDISTÄMÄÄN kohtuuhintaisen, soveltuvan, esteettömän, osallistavan ja kestävän asuntotarjonnan saatavuutta kustannustehokkaiden, innovatiivisten ja ympäristöystävällisten rakennus- ja kunnostusmenetelmien avulla, mukaan lukien uuden eurooppalaisen Bauhausin periaatteisiin perustuvat toimintatavat, joissa yhdistyvät kestävyys, kohtuuhintaisuus, esteettisyys ja osallisuus. KANNUSTAMAAN käyttämään digitaalisia suunnitteluvälineitä sekä modulaarisia ja teollisia rakennusmenetelmiä, joilla voidaan lisätä tuottavuutta, helpottaa skaalausta ja vähentää rakennuskustannuksia. TUKEMAAN tarvittaessa yksinkertaistamistoimia sekä olemassa olevan rakennuskannan käyttötarkoituksen muuttamista ja uudelleenkäyttöä kansallisten olosuhteiden ja suorituskykyvaatimusten mukaisesti. Olemassa olevien rakennusten kohdennettu kunnostaminen, käyttötarkoituksen muuttaminen ja toiminnallinen mukauttaminen voivat osaltaan lisätä asuntojen saatavuutta ja kohtuuhintaisuutta ja samalla tukea energiatehokkuutta ja laajempia sosiaalisia tavoitteita.
30. OTTAMAAN HUOMIOON rakentamiseen ja peruskorjauksiin liittyvän asuntopolitiikan kehittämisen yhteydessä ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja siihen sopeutumisen sekä uusissa että olemassa olevissa rakennuksissa, edistämään maan sosiaalista sekakäyttöä ja luontopohjaisia ratkaisuja samalla kun parannetaan viihtyisyyttä ja elämänlaatua, tuetaan kaupunkialueiden uudistamista ja rajoitetaan maan käyttöönottoa unionin sääntelykehyksen mukaisesti.
31. TEHOSTAMAAN sellaisten innovatiivisten rakennustuotteiden ja -menetelmien, kuten rakennustietomallinnuksen, käyttöönottoa, joilla voidaan lisätä tuottavuutta, helpottaa skaalausta ja vähentää rakennuskustannuksia ja siten tukea tavoitetta lisätä kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa.
32. EDISTÄMÄÄN johdonmukaista asuntopolitiikkaa ja yhdistämään asuntoulottuvuus muihin asiaan liittyviin politiikkoihin tai aloihin, kuten sosiaalihuoltoon, tasa-arvoon, työllisyyteen, kaupunkien ja maaseudun kehittämiseen, alueelliseen yhteenkuuluvuuteen, tutkimukseen ja kehittämiseen sekä terveydenhuoltoon. Tässä yhdistämisessä olisi asuntojen saatavuuteen, kohtuuhintaisuuteen ja laatuun liittyen otettava huomioon näiden politiikkojen vaikutus tiettyihin väestöryhmiin, erityisesti nuoriin, opiskelijoihin, lapsiperheisiin, yksinhuoltajaperheisiin, pienituloisiin kotitalouksiin, haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin sekä asunnottomiin, ikääntyneisiin ja vammaisiin henkilöihin.

33. PARANTAMAAN laadukkaiden, luotettavien ja vertailukelpoisten tietojen saatavuutta yhteistyössä alue- ja paikallisviranomaisten kanssa niiden toimivallan mukaisesti, jotta voidaan tukea näyttöön perustuvaa päätöksentekoa, tehokasta seuranta ja asuntotuotannon arviointia olemassa olevien tietolähteiden sekä digitaalisten mallintamisvälineiden, kehittyneen analytiikan ja muiden innovatiivisten menetelmien käytön pohjalta. Näiden tietojen avulla voitaisiin selvittää toimintapolitiikkojen lyhyen ja pitkän aikavälin sosiaalisia vaikutuksia sekä suuntauksia koko väestössä, mukaan lukien syrjäisillä tai syrjäisimmillä alueilla sekä merentakaisissa maissa ja merentakaisilla alueilla asuvat henkilöt, haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt, ikääntyneet henkilöt, vammaiset henkilöt ja asuntomarkkinoilta syrjäytyneet henkilöt.
34. SEURAAMAAN täyttämättömien asumistarpeiden indikaattoreita, mukaan lukien asunnottomuus, ahtaus, puutteelliset asuinolot ja kohtuuton asumismenorasitus. Tiedot voisivat tarvittaessa kattaa myös asuinrakentamiseen soveltuvan maa-alan saatavuuden ja kaavoitustilanteen.
35. EDISTÄMÄÄN luotettavia ja laadukkaita tietoja, jotka on eritelty sukupuolen sekä henkilöiden perusominaisuuksien ja sosioekonomisten ominaispiirteiden mukaan, välineenä kohdennetun ja johdonmukaisen asuntopolitiikan suunnittelussa, mukaan lukien toimenpiteet, joilla puututaan energiaköyhyyteen ja asumiseen liittyvien energiakustannusten kohtuuhintaisuuteen. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä vuokramarkkinoiden kehitystä koskevien tietojen parantamiseen sekä asuntokannan tehokkaamman käytön edistämiseen kartoittamalla kansallisten hallintokehysten sallimissa rajoissa tyhjillään olevat asunnot, niiden sijainti ja kunto mukaan lukien, ja helpottamalla niiden palauttamista markkinoille. Kaikkien toimenpiteiden on oltava paremman sääntelyn periaatteiden mukaisia, muun muassa lisäkustannusten, sääntöjen noudattamisesta aiheutuvan taakan ja hallinnollisen rasitteen välttämisen osalta.
36. KANNUSTAMAAN yhteentoimivien digitaalisten tietojärjestelmien, yhteisten indikaattoreiden ja nykyaikaisten tiedonjakovälineiden käyttöön samalla tietosuoja sääntöjä ja voimassa olevia tiedonkeruukäytäntöjä noudattaen.

37. EDISTÄMÄÄN tietämyksen ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa kaikilla hallinnon tasoilla, alue- ja paikallisviranomaiset sekä asiaankuuluvat sidosryhmät mukaan lukien, myös asunnottomuuden vähentämistä käsittelevän eurooppalaisen foorumin puitteissa ja asunto ensin -lähestymistavan edistämiseksi.

PYYTÄÄ EUROOPAN KOMISSIOTA

38. Tukemaan edelleen jäsenvaltioiden pyrkimyksiä kaikilla hallinnon tasoilla, myös alue- ja paikallistasolla, seuraavilla osa-alueilla:
- a) kohtuuhintaisten, soveltuvien, osallistavien, esteettömien ja kestävien asuntojen puute kunnioittaen samalla kaikilta osin kansallista toimivaltaa ja toissijaisuusperiaatetta;
 - b) asuntomarkkinoita koskevissa tiedoissa olevat puutteet, jotka koskevat esimerkiksi hintoja, vuokria ja rakennustoiminnan aloittamista liikekiinteistöalalla;
 - c) asunnottomuus, erityisesti tukemalla vastavuoroista oppimista ja helpottamalla asunnottomuuden vähentämistä käsittelevän eurooppalaisen foorumin työtä.
39. EDISTÄMÄÄN tulevaa eurooppalaista asuntoallianssia foorumina avoimelle vuoropuhelulle, vastavuoroiselle oppimiselle ja yhteistyölle asumiseen liittyviin haasteisiin vastaamiseksi jäsenvaltioita kuullen laadittavan työohjelman pohjalta ottaen samalla huomioon, että jäsenvaltioiden osallistuminen tähän aloitteeseen on vapaaehtoista.
40. SUUNNITTELEMAAN tuleva yleiseurooppalainen investointijärjestely yhteistyössä jäsenvaltioiden, Euroopan investointipankin, kansallisten ja kansainvälisten kehityspankkien ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa niin, että se on käyttäjäystävällinen ja helposti hyödynnettävissä ja että se vastaa käyttäjien tarpeisiin, ottaen samalla huomioon, että jäsenvaltioiden osallistuminen tähän järjestelyyn on vapaaehtoista.
41. TARKASTELEMAAN, miten sosiaalisen asuntotuotannon yhteisöjen ja niiden julkiseen velkaan luettavien vastuiden sektoriluokitusta koskeva nykyinen kehys vaikuttaa kohtuuhintaiseen ja sosiaaliseen asuntotarjontaan.

Viiteasiakirjat

1. Unionin primaarioikeus

Euroopan unionin perusoikeuskirja

2. EU:n toimielinten väliset asiakirjat

Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari

3. EU:n lainsäädäntö

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/2458 Euroopan väestö- ja asuntotilastoista, asetuksen (EY) N:o 862/2007 muuttamisesta ja asetusten (EY) N:o 763/2008 ja (EU) N:o 1260/2013 kumoamisesta

4. Euroopan unionin neuvosto

Neuvoston suositus, annettu 11. toukokuuta 2026, uudesta eurooppalaisesta Bauhausista

Neuvoston päätelmät, annettu 9. maaliskuuta 2026, yhteisestä työllisyysraportista 2026

Neuvoston päätelmät, annettu 26. helmikuuta 2026, komission tiedonannosta Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”EU:n kaupunkiagenda: kasvua ja vaurautta edistämässä”

Neuvoston päätelmät, annettu 2. joulukuuta 2024, työ- ja yksityiselämän tasapainon ja sukupuolten tasa-arvon varmistamisesta kaikkien ikäryhmien osalta väestökehityksen haasteiden yhteydessä

Neuvoston päätelmät, annettu 2. joulukuuta 2024, mahdollistavien palvelujen ja työvoimapalvelujen saatavuuden parantamisesta köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien ihmisten, myös romanien, sosiaalisen osallisuuden edistämiseksi vähentämällä alueellista eriarvoisuutta

Neuvoston päätelmät, annettu 9. lokakuuta 2023, toimenpiteistä, joilla varmistetaan romaneille yhtäläiset mahdollisuudet asianmukaiseen ja eriytymättömään asumiseen ja puututaan eriytyneisiin asuinalueisiin

Neuvoston päätelmät, annettu 8. kesäkuuta 2020, aiheesta ”Väestökehityksen haasteet – tulevat toimet”

5. Euroopan parlamentti

”Towards a new regulatory framework for European population statistics”, (2022).

”Housing affordability problems across socio-demographic groups”, (2025).

[”Asuntokriisi Euroopan unionissa ja ratkaisuehdotuksia ihmisarvoiseen, kestäväan ja kohtuuhintaiseen asumiseen”](#), 2026

6. Euroopan komissio

”Väestörakenteen muutos Euroopassa: toimintavälineistö” – tiedonanto (2023)

”Kohtuuhintaista asumista koskeva eurooppalainen suunnitelma” – tiedonanto (2025)

”Eurooppalainen asuntotuotantostrategia” – tiedonanto (2025)

”Uusi eurooppalainen Bauhaus – visiosta täytäntöönpanoon” – tiedonanto (2025)

”Sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta koskeva strategia” – tiedonanto (2026)

”Demography 2040: cities keep growing, while population shrinks in remote rural regions” (2025) – yhteinen tutkimuskeskus (2025)

7. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

”Asuntopulan helpottaminen kustannuksiltaan kohtuullisen, kestävan ja perhelähtöisen asuntopolitiikan avulla” (2026)

8. Perusoikeusvirasto

”Fundamental rights and housing in the EU’s climate and energy transition”, Euroopan unionin perusoikeusvirasto (2026)

9. Yhdistyneet kansakunnat

[Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista \(2006\)](#)

”The Right to Adequate Housing”, Fact Sheet No. 21 – Rev. 1 (2014)

10. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (OECD)

”[Doing Better for Children](#)” (2009)

11. Tieteellinen artikkeli

Clair, A. (2019). [Housing: an under-explored influence on children’s well-being and becoming](#) Child Indicators Research, 12, s. 609–626.

12. Muu

”Population change and housing across the lifecycle: demographic perspectives, methodological challenges and emerging issues”, Centre for Population Change (CPC) (2015)

”Much more than a market”, Enrico Letta (2024)

”The Role of Demographic Data in Property Investment Decisions”, PropertyData (2025)

Puheenjohtajavaltio Tanskan päätelmät tulevasta kohtuuhintaista asumista koskevasta eurooppalaisesta suunnitelmasta (2025), jota 26 jäsenvaltiota tukee
